
OBSAH

PŘEDMLUVA (M. Hroch)	5
1. NORSKO V DOBĚ VIKINGŮ (H. Kadečková)	7
<i>Prameny k nejstarším dějinám</i>	7
<i>Vikinské období</i>	11
Osídlení, životní podmínky a materiální vybavení	11
Vikinské výpravy	13
Mytologie a náboženský kult	18
Umění	21
Křesťanství	22
Společnost	23
První pokus o sjednocení Norska: Harald Krásnovlasý a Hakon Dobrý ..	25
První křesťanští králové: Olav Tryggvason a Olav Svatý Haraldsson ..	27
Sto let vnitřní stability a zahraničních výbojů (1030–1130)	29
Postup křesťanství	31
2. STŘEDOVĚKÉ NORSKO (M. Hroch)	34
<i>Norská společnost mezi patriarchalismem a feudalismem</i>	34
Osídlení	34
Sedláci a rybáři	35
Společenské poměry a vlastnické vztahy	36
Města a městská společnost	38
Samospráva a státní moc	39
Utváření nové vládnoucí třídy	43
Církev a duchovenstvo	44
Rozvoj literatury (H. Kadečková)	45
<i>Vznik středověké národní monarchie</i>	46
Dočasná konsolidace panovnické moci (H. Kadečková)	46
Povstání birkebeinerů a král Sverre (H. Kadečková)	48
Norské království na vrcholu slávy	51
Nový růst moci a sebevědomí církve	52
Vstup Norska do evropské politiky	54
Literatura v době rozkvětu (H. Kadečková)	56
<i>Cesta ke kalmarské unii</i>	58
Unie se Švédskem	58
„Černá smrt“ a její důsledky	59
Městská společnost na vzestupu	62
Vznik kalmarské unie	63
<i>Norsko součástí kalmarské unie</i>	66
Počátky politické závislosti	66
Pod vládou oldenburské dynastie	67
Norské zámořské državy v zahraniční politice unie	68

Politický systém a samospráva v 15. století	70
3. PROSPERUJÍCÍ PROVINCE DÁNSKA (M. Hroch)	72
<i>Součástí dánské říše</i>	72
Vítězství dánské reformace	72
Ve vleku dánské zahraniční politiky	76
Kultura v době „temna“ (H. Kadečková)	80
Absolutismus	83
<i>Život a práce pod cizí vládou</i>	86
Zemědělství a rybolov	86
Obyvatelstvo	87
Proměny sociální skladby a vlastnických poměrů na venkově	89
Městské obyvatelstvo	92
Nové podnikání: lodní doprava a doly	95
Hospodářský růst a politický útlak	98
Sámové (H. Kadečková)	100
<i>Norové se hlásí o slovo</i>	100
Selská protestní hnutí	101
Náboženská hnutí: Haugiáni	105
4. NA CESTĚ K MODERNÍMU NÁRODU (M. Hroch)	107
<i>Norské vědomí: přervaná či narušená tradice?</i>	107
Dvě kultury v jedné společnosti	109
Vlastenecká věda: topografie a historie	111
Co je to vlast a vlastenectví?	113
Počátky norského patriotismu	115
Potřeba norské univerzity	116
Hospodářské požadavky	118
Nositelé a adresáti norského patriotismu	119
<i>Národní a ústavní revoluce 1813</i>	120
Ohlas revolučních myšlenek v dánsko-norské společnosti	121
Dánská říše ve víru evropských válek	122
Probuzení norské politiky	124
Cesta k Eidsvollu	127
Ustavení norské konstituční monarchie	129
Spor o Eidsvoll	133
<i>Počátek unie se Švédskem 1814–1830</i>	135
Zápas úřednictva o zachování ústavy	135
Rodící se norské národní vědomí	138
Národní oslavy a národní symboly	139
Hospodářská a finanční krize	140
<i>Hledání národní identity</i>	143
Mladá generace se názorově diferencuje	143
Zápas o národní jazyk	146
Hledání norských národních dějin	148
Vstup sedláků do politiky	151

Školské a správní reformy	152
Národní komunikace: spolkový život a časopisy, náboženská hnutí	155
Literatura a umění: národní romantismus (H. Kadečková)	157
Hospodářská konsolidace a změny společenské skladby	159
5. OD NÁRODNÍ SPOLEČNOSTI K NÁRODNÍMU STÁTU (M. Hroch)	163
<i>Politická modernizace</i>	163
Neúspěšný pokus o demokratizaci zdola	163
Úspěšná demokratizace „shora“: Johan Sverdrup a Venstre	165
<i>Modernizace společnosti</i>	172
Pokroky v hospodářství	172
Nová tvář měst a sociální komunikace	176
Modernizace vzdělání	178
Nová podoba inteligence	180
Nástup moderní literatury a umění (H. Kadečková)	181
<i>Politická a společenská polarizace</i>	185
Sociální opory politických stran	185
Program a ideologie strany Venstre	187
Přeskupení politických sil na konci století	190
Zápas o rovná práva žen	191
Radikalizace zápasu o norský jazyk	192
<i>Zápas o národní stát</i>	196
Triumf strany Venstre a jeho následky	196
Nový spor o zastoupení v zahraničí	198
Zrození národního státu	200
Spory o výklad	202
6. NORSKÝ NÁRODNÍ STÁT (M. Hroch)	204
<i>Učednická léta nezávislého státu</i>	204
Počátek společenských a hospodářských proměn	204
Vnitropolitické zápasy	207
Manévrování mezi velmocemi	209
<i>Mezi dvěma světovými válkami</i>	215
Poválečná krize a její překonání	215
Nová skladba a profil politických stran	217
Zápas o politickou moc	220
Mezinárodní postavení Norska	221
Hospodářská krize a její politický dopad	224
Základy „státu blahobytu“	226
Mezi socialismem a nacionalismem	228
Kultura a umění do druhé světové války (H. Kadečková)	230
<i>Pod nacistickou vládou</i>	235
Přepadení a německá okupace	236
Nový pořádek v okupované zemi	238
Občanský odpor a vojenský odboj	240
Okupace jako historická životní zkušenost	243

340	7. NORSKO PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE (E. Bakke)	245
	<i>Proměny ve skladbě obyvatelstva a jeho obživy</i>	246
	Vývoj obyvatelstva	246
	„Útěk z venkova“	247
	Změny ve skladbě profesí a obživy	247
	Změny v objemu a skladbě přistěhovalectví	249
	<i>Od národního státu k multikulturní společnosti</i>	249
	Změny v obsahu norské identity	249
	Menšinová politika: od ponoršťování ke vstřícnosti	251
	<i>Volby a systém politických stran</i>	253
	Změny ve volebním systému	253
	Změny v systému politických stran	255
	Proměny v postojích voličů	258
	<i>Od většinových vlád k menšinovému parlamentarismu</i>	261
	<i>Lidová hlasování o norském členství v ES (EU)</i>	264
	<i>Hlavní linie norské zahraniční politiky</i>	269
	<i>Vzestup a pád „sociálně demokratického řádu“</i>	273
	Poválečné období: růst a blahobyt	273
	Hranice růstu	275
	Cesta do ropného věku	277
	Od státu k trhu	278
	<i>Kulturní vyrovnání a nová kulturní mnohotvárnost</i>	280
	Kultura a vzdělání pro lid, zásady kulturní politiky státu (H. Kadečková)	280
	Literatura a umění (H. Kadečková)	286
	Zmenšují se fyzické a psychické vzdálenosti	291
	Od jazykového boje k jazykovému smíru	292
	Boj o náboženství a sekularizaci	293
	<i>Norsko v průběhu padesáti let</i>	295
	8. NORSKÉ DĚJINY V ČESKÉ PERSPEKTIVĚ (M. Hroch)	297
	DODATKY	303
	Chronologické tabulky – panovníci, předsedové vlád	305
	Chronologie významných událostí	308
	Bibliografie	320
	Rejstřík	323